

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Institutionen för svenska språket

Snakke mellan språkene
en undersökning av interskandinavisk kommunikation

Julia Romell

Specialarbete 15 hp, NS1301
Ämne: Nordiska språk
Termin: H17
Handledare: Susanna Karlsson

Sammandrag

I den här uppsatsen presenteras min samtalsanalytiska undersökning av interskandinavisk, framför allt trespråkig, kommunikation. De tre skandinaviska språken, svenska, norska och danska, är mycket lika varandra, men på grund av bland annat skillnader i uttal, är det inte självklart att man förstår varandra mellan språken. Jag har genom min undersökning tagit reda på hur interskandinavisk kommunikation kan se ut, hur samtalsdeltagarna anpassar sina språk till varandra och vilka interaktionella resurser de använder för att hantera den flerspråkiga situationen. Med hjälp av samtalsanalys har jag undersökt fem noggrant utvalda utdrag från den norsk/svenska talkshowen *Skavlan*. Resultaten visar att samtalsdeltagarna i materialet ackommoderar i form av konvergens, genom ordbyten, förändring i uttal och hela språkbyten. Det finns även samtalsdeltagare som inte anpassar sig alls. De interaktionella resurser som används av samtalsdeltagarna för att hantera den flerspråkiga situationen är upprepningar, på både verbal och icke-verbal nivå, och reparationer, både självinitierade och annaninitierade.

Nyckelord: *interskandinavisk kommunikation, samtalsanalys, ackommodation*

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Syfte och frågeställningar.....	2
3. Tidigare forskning.....	2
3.1. Interskandinavisk kommunikation och grannspråksförståelse.....	3
3.1.1. Interskandinavisk kommunikation och semikommunikation.....	3
3.1.2. Interskandinavisk kommunikation i praktiken.....	4
3.1.3. Grannspråksförståelse.....	5
3.2. Ackommodationsteorin.....	6
3.3. Mediesänd kommunikation.....	6
4. Teori, metod och material.....	7
4.1. CA – Conversation Analysis.....	8
4.1.1. Reparationer och upprepningar.....	9
4.2. Användningen av CA i min undersökning.....	9
4.3. Material.....	10
4.3.1. Urvalsprocessen.....	11
5. Resultat.....	13
5.1. Språklig anpassning.....	13
5.1.1. Ordbyten.....	13
5.1.2. Ordbyten där morfem från modersmålet används.....	16
5.1.3. Uttal.....	18
5.1.4. Språkbyte.....	20
5.1.5. Sammanfattning.....	21
5.2. Interaktionella resurser.....	21
5.2.1. Upprepningar.....	21
5.2.2. Reparationer.....	23
5.2.3. Sammanfattning.....	28
6. Diskussion och slutsatser.....	28
7. Litteraturförteckning.....	33
Bilaga 1 – Transkriptionsnyckel.....	36
Bilaga 2 – Utdragen från Skavlan.....	38

1. Inledning

De tre skandinaviska språken, svenska, norska och danska ligger mycket nära varandra och det är sedan länge etablerat att de har samma ursprung – urnordiskan (Lindgren & Havaas 2012:91). En del föredrar till och med att se dem som dialekter av ett och samma språk, och om inte Kalmarunionen blivit upplöst på 1500-talet, menar vissa att ett enda skriftspråk hade förenat Skandinaviens språkliga varieteter idag (Karker 1976:80–81). De tre språkens gemensamma ursprung syns tydligt om man till exempel ser till grammatiken. I alla tre språk finns två kasus, en grundform och en genitiv, som kännetecknas av ändelsen *-s*. Man skapar även substantivens bestämda form på samma sätt i alla tre språken, nämligen genom att lägga till suffix, till exempel *barnet*. Verbets passiva *s*-form är också något som finns i alla språken, även om den är vanligast i svenskan (Bergman 1971:5–6). I de olika språkens formsystem är den tydligaste skillnaden norskans och danskans *e*-ändelse, där svenskan varierar mer mellan ändelserna *a*, *o* och *e* (Ridell 2008:21). Substantivet *kaka* blir till exempel *kake* på norska och *kage* på danska, och verbet *skriva* blir *skrive* på norska och danska.

Svenskan, norskan och danskan har också ett stort gemensamt ordförråd. De tusen vanligaste orden i svenskan är nästintill desamma som de tusen vanligaste i norskan och danskan (Lindgren & Havaas 2012:49). Enbart cirka 10 procent av de tusen vanligaste danska orden skulle vara obekanta för en svensk (Bergman 1971:10). Det finns dock en hel del så kallade *lömska likheter* mellan språken, det vill säga ord som påminner om ett ord på något av de andra språken, men har en annan betydelse. Ordet *frokost* på danska har till exempel inte samma betydelse som det svenska *frukost* och det norska *frokost*, utan betyder istället *lunch*. (Lindgren & Havaas 2012:53–58).

Något annat som skiljer de tre skandinaviska språken åt är deras olika uttal, där det danska uttalet är det som är mest avvikande, medan det norska och det svenska är mer lika varandra. De norska och svenska uttalen ligger också närmare sina respektive skriftspråk än vad danskan gör, om man till exempel ser till danskans vokalisering av

r-ljudet i exempelvis *lærer* (uttalas ung. *läa*), eller de diftonger som uppstår när bokstaven *g* följer en vokal, som i *røg* (uttalas *råj*) (Bergman 1971:6, 24).

Dessa skillnader i uttal mellan språken kan leda till svårigheter att förstå varandra, och forskning visar att skandinavers grannspråksförståelse har försämrats med tiden och att engelskan istället blir lättare att förstå (jfr 3.1.3.). Men hur gör egentligen vi skandinaver när vi talar med varandra? Genom analysering av interskandinaviska, främst trespråkiga, samtal från den norsk/svenska talkshowen *Skavlan*, studeras i den här uppsatsen hur kommunikation mellan olika skandinaver kan se ut. Eftersom grannspråksförståelse är en viktig grund för det nordiska samarbetet (jfr 3.1.1.), anser jag att mer forskning borde göras och mer fokus borde läggas på interskandinavisk kommunikation, där alla talar sina modersmål. Detta är även motiveringen bakom syftet med min uppsats.

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att genom en samtalsanalytisk undersökning ta reda på hur kommunikation mellan de tre olika skandinaviska språken kan se ut. Materialet som ligger till grund för undersökningen är fem utdrag från den norsk/svenska talkshowen *Skavlan*. Genom att analysera samtalen mellan de olika skandinaviska deltagarna i utdragen vill jag besvara frågorna:

1. På vilket sätt anpassar samtalsdeltagarna sina språk till varandra?
2. Vilka interaktionella resurser används av samtalsdeltagarna för att hantera den flerspråkiga situationen?

3. Tidigare forskning

Nedan presenteras tidigare forskning som är relevant för min undersökning. Grundläggande information om interskandinavisk kommunikation och grannspråksförståelse lyfts fram, ackommodationsteorin introduceras, och slutligen redogörs för förutsättningarna för mediesänd kommunikation.

3.1. Interskandinavisk kommunikation och grannspråksförståelse

Här följer information om interskandinavisk kommunikation, där termen *semikommunikation* introduceras och Börestam Uhlmanns (1994) betydande forskning inom interskandinavisk kommunikation lyfts fram. Därefter presenteras resultat från olika undersökningar där grannspråksförståelse testats.

3.1.1. *Interskandinavisk kommunikation och semikommunikation*

Den nordiska språkgemenskapen är en viktig grund för det nordiska samarbetet. Med denna språkgemenskap menas att de som pratar svenska, norska eller danska, antingen som modersmål eller som främmandespråk, kan förstå varandra över språkgränserna och därmed tala med varandra på de olika språken (Börestam Uhlmann 1991:1). Detta är dock inte alltid fallet i verkligheten, utan det finns många sätt som skandinaver samtalar med varandra på. Några väljer till exempel att tala något slags blandspråk, så kallad *skandinaviska*, andra föredrar att prata engelska, och vissa försöker helt enkelt att tala den andres språk (Börestam Uhlmann 1997:239–240).

Haugen beskriver kortfattat den interskandinaviska kommunikationen, baserat på sin egen enkätundersökning från 1953 där skandinaver fick svara på frågor om sina erfarenheter av interskandinavisk kontakt.

Danes, Norwegians, and Swedes expect to be understood by fellow Scandinavians when they use their own languages. At times, however, they are disappointed in their expectations; and the region as a whole offers many examples of what we may call semicommunication, the trickle of messages through a rather high level of “code noise” (Haugen 1972:216 [1966]).

Termen *semikommunikation* som Haugen nämner har senare även använts av andra språkforskare för att beskriva den interskandinaviska kommunikationen, men eftersom Haugens definition av termen är något kryptisk och inte förklaras närmare, har den tolkats på olika sätt av olika forskare. Vissa menar till exempel att termen

beskriver en slags kommunikation som, på grund av talarnas olika språk, blir problematisk (Ridell 2008:18). Braunmüller (2002:3) skriver att termen *semikommunikation* är missledande, då det lätt kan uppfattas som att deltagarna i kommunikationen enbart uppfattar hälften av det som deras samtalspartner säger. Han menar vidare att detta inte är fallet i interskandinavisk kommunikation och vill istället understryka semikommunikationens nära relation till ackommodationsteorin (jfr 3.2.). Börestam Uhlmann (1997:240) visar på en koppling mellan Haugens definition av semikommunikation och vad Hockett (1958) skriver, och menar att Haugens definition troligtvis ska förstås med hjälp av Hocketts definition av 'code noise' som: "[d]ivergence between the codes of two people who communicate with each other via speech" (Hockett 1958:331–332). De gånger *semikommunikation* används i denna uppsats, är det Börestam Uhlmanns förklaring av termen som gäller.

3.1.2. Interskandinavisk kommunikation i praktiken

Börestam Uhlmann (1994) har en betydelsefull roll för forskningen inom interskandinavisk kommunikation. I sin avhandling undersöker hon hur interskandinavisk kommunikation fungerar i praktiken och hon analyserar olika inspelade samtal mellan två eller tre unga vuxna från olika skandinaviska länder. Sammanlagt 18 personer deltar i hennes undersökning och det inspelade materialet är nästan 15 timmar långt (1994:200). Resultaten av Börestam Uhlmanns (1994:201) forskning visar att det som enligt ackommodationsteorin kallas *konvergens* (jfr 3.2.), i form av språknärmanden är relativt ovanligt bland de skandinaviska deltagarna. I mindre än en procent av materialet närmar sig någon av deltagarna någon av de andra deltagarnas språk, och enbart en deltagare gör försök till helt språkbyte. I de fall språknärmanden förekommer är det oftast enstaka ord som byts ut till ord på ett annat språk. Ibland sker språknärmanden i form av blandningar av modersmålet och ett av de andra språken, exempelvis genom att bilda ordformer som kombinerar två av språken, till exempel *korve*, där en dansk pluraländelse har använts på det svenska ordet *korv*.

Börestam Uhlmann (1994:202-203) visar att deltagarnas språkliga anpassningar ibland sker i samband med *reparationer* (jfr 4.1.1.), men att de även förekommer i

andra situationer. Det är till exempel vanligt att använda ett ord från någon annans språk, om samma ord nyligen använts av en annan deltagare. När det gäller reparationer, visar det sig att annaninitierade reparationer, där en deltagare ber en annan deltagare att upprepa, klargöra, eller bekräfta något, är kännetecknande för interskandinavisk kommunikation.

Enligt Börestam Uhlmann (1994:201–202) är det norrmännen som anpassar sitt språk mest, medan danskar och svenskar anpassar sig mest till varandra, och inte till norrmännen. Hon understryker att den interskandinaviska kommunikationen, särskilt den mellan danskar och svenskar, är problematisk och hon menar att Haugens term *semikommunikation* (jfr 3.1.1.) passar bra för att beskriva den (1994:204).

3.1.3. Grannspråksförståelse

Under 70-talet utförde Maurud (1976) en undersökning där han mätte den skandinaviska grannspråksförståelsen i de tre olika länderna och 2003 utfördes den senaste stora grannspråksundersökningen i Norden av Delsing och Lundin Åkesson (2005). I undersökningen från 2003 testades också deltagarnas engelskkunskaper, och grannspråksförståelsen jämfördes med Mauruds resultat från 70-talet (Delsing & Lundin Åkesson 2005:7). Vid jämförelse av resultaten från de två olika undersökningarna, ser man att grannspråksförståelsen har försämrats med åren. Man ska dock ha i åtanke att undersökningarna inte är helt jämförbara, eftersom deltagarna i den senare undersökningen till exempel varit yngre än deltagarna i den tidigare. I undersökningen från 2003 testades enbart ungdomar upp till 25 år (Delsing & Lundin Åkesson 2005:9).

Resultaten från båda undersökningarna visar att norrmännen är bäst på grannspråksförståelse i Skandinavien. Det brukar förklaras med att norskan ligger mellan danskan och svenskan, där ordförrådet till stor del liknar danskans, medan uttalet liknar svenskans. Norskans två varianter, bokmål och nynorsk, gör också att norrmän ofta är mer vana vid språklig variation än övriga skandinaver (Lindgren & Havaas 2012:83).

Delsing och Lundin Åkessons (2005) undersökning visar även att när det gäller hörförståelse är skandinaviska ungdomar bättre på engelska än på grannspråken. Detta

förklaras med att de är mer vana vid att höra engelska än något av grannspråken. Tittar man på läsförståelsen är danskar och norrmän bättre på grannspråken än på engelska, medan svenskar också där är bättre på engelska (Delsing & Lundin Åkesson 2005:95).

3.2. Ackommodationsteorin

När människor kommunicerar med varandra anpassar de ofta sitt språk efter sin samtalspartner. Detta kan ske på flera olika sätt och ackommodationsteorin, *Communication Accommodation Theory* (CAT) beskriver dessa olika beteenden och redogör för orsaker bakom dem.

Enligt ackommodationsteorin finns två huvudstrategier som används när olika människor kommunicerar med varandra: *konvergens* och *divergens*. Vid konvergens anpassar man sitt kommunikativa beteende så att det liknar samtalspartnerns beteende (Giles & Coupland 1991:62–63). I interskandinavisk kommunikation skulle alltså till exempel en dansk talare kunna konvergera genom att närma sig det svenska språket med ord och/eller uttal vid samtal med en svensk person. Orsaken bakom konvergens är ofta att man söker acceptans eller uppskattning från sin samtalspartner (Griffin, Ledbetter & Sparks 2014:392–395).

Vid divergens betonar man istället skillnaderna mellan sig själv och sin samtalspartner. Talar man olika språkliga varieteter, är ett exempel på divergens att tydligt framhäva sin språkliga varietet när man talar. En annan strategi är att behålla sitt kommunikativa beteende i samtal med andra människor, vilket oftast uppfattas på samma sätt som divergens (Shepard, Giles & Le Poire 2001:35). Orsaken bakom divergerande beteende kan vara att en talare identifierar sig med en grupp som inte existerar i den tillfälliga samtalssituationen (Giles & Coupland 1991:80). När det gäller interskandinavisk kommunikation, skulle till exempel en svensk talare som identifierar sig mer som svensk än som skandinavisk, kunna betona sitt svenska språk och uttal och alltså divergera i ett samtal med andra skandinaver.

3.3. Mediesänd kommunikation

Media har en stor betydelse för den skandinaviska språkgemenskapen, eftersom skandinaver, oavsett var de bor, kan få en chans att höra sina grannspråk talas. Media

ger även tillgång till exempel på interskandinavisk kommunikation. När det gäller förinspelade sändningar, kan det dock vara en något förskönad bild av interskandinavisk kommunikation som sänds, då till exempel eventuella missförstånd ofta klipps bort (Börestam Uhlmann 1999). Eftersom det för journalistiken är viktigt ”att göra utvalda händelser och förhållanden intressanta och begripliga för publiken” (Hvitfeldt 1988:109), redigeras ofta interskandinaviska samtal en del så att publiken ska kunna lyssna på det som sägs, utan att behöva fokusera så mycket på hur det sägs (Börestam Uhlmann 1999:45–46). På detta sätt kan kommunikationen som sänds i media skilja sig något från den vardagliga kommunikationen.

Intervjuer, samtal och annan kommunikation som sänds i media, skiljer sig från den vardagliga kommunikationen även på andra sätt. Hutchby (2006:18) skriver att radio- eller tv-sänd kommunikation innehåller delar av vardaglig kommunikation, men skiljer sig från den på det sätt att det är en typ av institutionell kommunikation (jfr 4.1.), där en stor ’osynlig’ publik deltar i samtalet som lyssnare. Istället för vardaglig kommunikation mellan ett par samtalsdeltagare, blir mediasänd kommunikation en slags *masskommunikation*, eftersom den når ut till många människor (Hutchby 2006:171). I en talkshow där både livepublik och tv-publik finns, är alltså inte enbart programledaren och hans gäster samtalsdeltagare, utan livepubliken och tv-publiken blir samtalsdeltagare i form av lyssnare.

4. Teori, metod och material

Nedan presenteras samtalsanalysen, CA, som är den teori och metod som ligger till grund för den här uppsatsen. Samtalsanalysens grunder introduceras och resurser inom CA som är relevanta för min undersökning tas upp. Därefter följer en genomgång av hur jag använt mig av CA för att genomföra undersökningen, och slutligen redogörs för undersökningens material och urvalsprocessen.

4.1. CA – Conversation Analysis

Samtalsanalys, eller Conversation Analysis (CA) etablerades i Kalifornien på 1960-talet av sociologerna Harvey Sacks, Emanuel Schegloff och Gail Jefferson (Have 1999:5). CA är starkt influerat av etnometodologin, som ”rör studiet av hur medlemmarna i ett visst samhälle resonerar och tillsammans bygger upp verkligheten utifrån sin vardagskunskap om den egna kulturen” (Norrby 2014:34). Som följd av den etnometodologiska infallsvinkeln är CA en induktiv metod, det vill säga att inga hypoteser sätts upp i förväg utifrån någon teori, utan man eftersöker återkommande mönster i det egna materialet för att sedan dra slutsatser baserat på dessa. Detta kräver att materialet, som samtalsanalysen ska bygga på, studeras väldigt noggrant. Materialet består av inspelade samtal, i form av ljud- eller videoklipp. Samtalen kan antingen vara vardagliga, eller *institutionella*, alltså offentliga samtal, som kan vara alltifrån ett samtal mellan en läkare och patient, till ett samtal som sänds på tv (Norrby 2014:34–37). Det insamlade materialet ska sedan transkriberas, vilket är ett tidskrävande arbete, eftersom man inom CA inte enbart intresserar sig för vad som sägs, utan också på vilket sätt det sägs. Saker som skratt, stakningar, eller när olika personer talar samtidigt, måste alltså noteras i transkriptionen, då alla detaljer är av potentiellt värde (Have 1999:76).

Inom CA utgår man från att alla samtal har struktur och man intresserar sig för hur den så kallade *turtagningen* går till (Sacks, Schegloff & Jefferson 1974). En *samtalstur* kan vara av många olika längder, och kan till exempel bestå av enstaka ord som svar på frågor, eller av betydligt längre uttalanden. Turen är ofta utformad på ett sätt som gör att man som samtalsdeltagare kan förutse när turen kan komma att avslutas. Talaren signalerar även genom exempelvis fallande intonation eller långsammare tempo att den pågående turen närmar sig sitt slut och man är på väg mot en så kallad TRP, *transition relevance place*, där talarbyte är möjligt (Norrby 2014:124–125).

4.1.1. Reparationer och upprepningar

I interaktionen mellan samtalsdeltagare kan det hända att olika typer av problem uppstår. En samtalsdeltagare kanske till exempel inte hör, eller förstår, vad en annan samtalsdeltagare säger. För att lösa problem som uppstår i interaktionen, används så kallad *reparation*. En reparationssekvens kännetecknas av att någon typ av *reparabel* förekommer, alltså ett yttrande som bidrar till problem i interaktionen. Om samtalsdeltagaren som uttalar det reparabla också initierar reparationen, kallas det *själviniterad reparation*. Är det istället någon av de andra samtalsdeltagarna som initierar reparationen, talar man om *annaninitierad reparation*. Reparationen kan utföras både av samtalsdeltagaren som uttalar det reparabla, så kallad *självreparation*, men även av en annan samtalsdeltagare, så kallad *annanreparation* (Have 1999:116). Enligt Norrby (2014:155) är självreparationen den prefererade. Vi föredrar alltså att själva ändra och reparera något vi sagt, och helst inom den pågående turen.

En annan resurs som kan användas i interaktion mellan samtalsdeltagare är upprepningar, alltså att en samtalsdeltagare härmar vad en annan samtalsdeltagare just gjort, antingen på en verbal, eller icke-verbal nivå. Upprepning på verbal nivå innebär att en samtalsdeltagare upprepar ord, fraser eller hela yttranden som en annan samtalsdeltagare precis uttalat, medan det på icke-verbal nivå innebär att det är prosodin, exempelvis intonation eller rytm, som tas efter (Couper-Kuhlen 1996:366). Stivers (2005:131–132) gör en omfattande litteraturgenomgång av forskning inom ämnet upprepningar, och påvisar att upprepningarna ofta används för att initiera reparation, men att de även kan ha andra funktioner, som till exempel att bekräfta det som sagts av samtalspartnern.

4.2. Användningen av CA i min undersökning

CA är alltså den metod jag har använt mig av för att genomföra min undersökning. Dock har inte min undersökningsmetod varit helt induktiv, då jag genom tidigare forskning (jfr ex.vis Börestam Uhlmann 1994, Ridell 2008) vet en del om vad som kan hända i interskandinavisk kommunikation. Med hjälp av den tidigare kunskapen har jag kunnat formulera mina forskningsfrågor.

Mitt material, i form av videoklipp (jfr 4.3.), har studerats och transkriberats mycket noggrant för att ta reda på svaren till mina forskningsfrågor. Bilaga 1 visar den transkriptionsnyckel jag har använt mig av när jag transkriberat. Jag har även behövt använda mig av en egen notationsprincip för att markera fenomen intressanta för min undersökning. Dessa markeringar består dels av olika färger för att markera när en samtalsdeltagare avviker från modersmålet och istället använder ord som finns i något av de andra skandinaviska språken. Svenska ord har markerats med **blått**, norska med **grönt**, danska med **rött**, och ord som kan vara närmanden mot två språk samtidigt, har markerats med **orange**. I de fall samtalsdeltagarna använder ord som är någon slags blandning mellan sitt modersmål och ett annat språk, markeras orden med **gult**. Den andra typen av markering visar när en samtalsdeltagare avviker från sitt modersmål genom att uttala ord på något av de andra språken. Markeringen består av en **låda** som omringar de aktuella orden. Det kan antingen gälla ord som inlånas från något av de andra språken, eller ord som även finns i modersmålet.

En svårighet i mitt arbete har varit att transkribera på tre olika språk, som ändå är mycket lika varandra, då det gör att ord som finns i flera av språken, kan se likadana ut i transkriptionen, trots att de uttalas på olika sätt. Eftersom jag aldrig studerat norska, är jag inte heller så bekant med norskans skriftspråk, vilket har gjort att de norska delarna helt enkelt är transkriberade efter bästa förmåga. De svenska delarna är transkriberade nära det svenska talspråket, medan jag i de danska delarna har hållit mig nära det danska skriftspråket. Dels eftersom danskans skriftspråk skiljer sig så mycket från talspråket, att vissa delar riskerade att bli oförståeliga om transkriptionen legat närmast uttalet, dels för att lättare kunna skilja språken åt i transkriptionerna och göra det tydligare när språknärmanden uppstod.

4.3. Material

Det material som ligger till grund för min undersökning, och har analyserats enligt metoden CA som beskrivs i 4.1., är fem olika utdrag från den norsk/svenska talkshowen *Skavlan*. De olika utdragen benämns härnäst som utdrag 1–5 (jfr bilaga 2). I utdragen, som tillsammans utgör ett cirka 45 minuter långt material, intervjuar den norska programledaren Fredrik Skavlan olika skandinaviska gäster. *Skavlan* är

Skandinaviens största talkshow (NRK [www]) och har hittills kommit upp i sammanlagt 18 säsonger med 12 program i varje. Programmet har sänts i Norge och Sverige sedan 2009 och har spelats in med livepublik i Stockholm, Oslo och London (IMDb [www]). Gästerna som intervjuas i programmet kommer från Sverige och Norge, men också från resten av världen. *Skavlan* produceras av det norsk/svenska företaget Monkberry AS, som bland annat ägs av Skavlan själv (Skavlan.com [www]).

4.3.1. Urvalsprocessen

När utdragen skulle väljas ut utgick jag först och främst från *Skavlans* egen kanal på Youtube. Där fanns vid insamlingstillfället 520 klipp från åren 2010–2017. I många av dessa klipp deltar internationella gäster, vilket gör engelska till samtalspråk. I vissa klipp talas även engelska i samtal mellan skandinaver, då till exempel någon av gästerna har en stor utländsk publik.

Det är sedan länge känt att programledaren Fredrik Skavlan ofta blandar in en del svenska i sin norska och talar ett slags språk kallat 'svorsk', för att underlätta förståelsen hos både sina svenska gäster och sin svenska publik (Arvidsson 2012:33–39). För att få ett material med så mycket språklig variation som möjligt, ville jag därför undvika att undersöka utdrag där interaktionen enbart sker mellan Skavlan och en svensk gäst.

Det har gjorts en hel del forskning på hur tvåspråkig interskandinavisk kommunikation ser ut (jfr ex.vis Ridell 2008), så det har varit önskvärt för mig att undersöka så många trespråkiga situationer som möjligt, då detta är jämförelsevis underbeforskat. Det finns forskning som behandlar trespråkiga situationer (jfr ex.vis Börestam Uhlmann 1994), men jag anser att mer, och även mer aktuell, forskning behövs inom detta område. Eftersom den svenska livepubliken och tv-tittarna räknas som samtalsdeltagare i form av lyssnare i mitt material (jfr 3.3.), innehåller utdrag 2–5 alla trespråkiga situationer. Då programledaren är norsk och det alltid finns en svensk publik, krävs alltså en dansk samtalsdeltagare för att situationen ska räknas som trespråkig. Jag har även varit intresserad av att få med danska deltagare på grund av att det danska uttalet avviker mest av de tre och ofta är det skandinaviska språk

som övriga skandinaver förstår sämst (Arvidsson 2012:104, Delsing & Lundin Åkesson 2005, Bergman 1971).

För hitta relevanta utdrag till undersökningen, och få ett material som låter mig besvara mina forskningsfrågor, satte jag upp följande kriterier, som alla utvalda utdrag uppfyller.

1. Interaktionen mellan deltagarna ska ske på deltagarnas modersmål, det vill säga något av de tre skandinaviska språken och inte engelska
2. Interaktionen ska ske på minst två av de olika språken och danska ska helst vara ett av dem
3. Om huvudgästen är svensk måste minst en annan gäst med ett annat skandinaviskt modersmål närvara och bidra substantiellt till interaktionen

Enbart ett klipp (utdrag 1) från Skavlans kanal på Youtube uppfyllde kriterierna ovan. Detta utgjorde ett alltför tunt material, så nästa steg blev att söka på hela Youtube efter klipp från *Skavlän*. Detta utökade materialet rejält med utdrag 2–4, men för att försöka få ihop ännu lite mer, gjorde jag till sist en sökning efter utdrag från *Skavlän* på Google och hittade då mitt sista utdrag, utdrag 5. Två relevanta klipp som hittades genom sökningen på Youtube valdes bort, då de innehöll samtalsdeltagare som använde sig av språkbyte och genom hela samtalen talade ett skandinaviskt språk som inte var deras modersmål. Klippen uppfyllde alltså inte kriterium 1. Urvalet av utdrag har även påverkats en del av begränsningar på grund av upphovsrättsliga skäl, och det hade kunnat vara större om jag hade haft tillgång till de klipp på Youtube och NRK:s hemsida, som bara kan ses i Norge. Jag ansåg dock att jag hade fått tillgång till tillräckligt med material för att utföra min undersökning, efter mina sökningar på Youtube och Google.

5. Resultat

Här presenteras resultatet av min undersökning, i form av redovisning av exempel från mina transkriptioner. Exempelen är uppdelade i olika kategorier, där de två huvudkategorierna är *Språklig anpassning* och *Interaktionella resurser*.

5.1. Språklig anpassning

Nedan har jag samlat exempel från mitt material, där någon av samtalsdeltagarna i sina yttranden avviker från sitt modersmål och närmar sig någon av de andra deltagarnas språk, genom ordbyten, förändring i uttal, eller hela språkbyten. De flesta av deltagarna använder sig av dessa typer av språknärmanden, men det finns även exempel på deltagare som inte anpassar sitt språk alls. Svenskarna Alex och Amanda Schulman visar inte några försök till språknärmanden, trots att de båda talar förhållandevis mycket i utdrag 2.

5.1.1. Ordbyten

Här följer ett antal exempel från situationer där olika samtalsdeltagare använder ord från någon av de andra deltagarnas språk.

- (1) Agnes Wold (AW) och Fredrik Skavlan (FS) talar om bakterier – Utdrag

1

26. AW: då e de lite bakterier; .hh om vi sen (.)

27. håller på å duschar å vasker oss å å ännu mer

I exempel 1 ovan använder den svenska deltagaren Agnes Wold det norska ordet *vasker* när hon svarar den norska programledaren. Även två andra norrmän deltar i samtalet.

- (2) Fredrik Skavlan (FS) och Nikolaj Coster Waldau (NCW) talar om sociala medier – Utdrag 2

213. FS: hva va- hva va- d- hva er ditt förhållande

214. til denne cyberverden hva hur lissom

I exempel 2 använder den norska programledaren de svenska orden *förhållande* och *hur* när han tilltalar en dansk samtalsdeltagare. Förutom den svenska publiken, deltar här två andra svenska samtalsdeltagare.

(3) Nikolaj Coster Waldau (NCW) och Alex Schulman (AIS) talar om sociala medier – Utdrag 2

279. NCW: når man ser en skuespiller vil man jo ik tænke

280. på at han lige har fået cornflakes til frukost

Exempel 3 visar hur den danska deltagaren Nikolaj Coster Waldau använder det svenska ordet *frukost* när han svarar en svensk samtalsdeltagare. Man skulle dock också kunna tänka sig att det är det norska ordet *frokost* som används, då det har samma betydelse som den svenska varianten. Det är svårt att enbart på Coster Waldaus uttal höra vilket språk han väljer att närma sig, eftersom orden uttalas mycket likt på båda språken. Han vänder sig dock till en svensk när han använder ordet, så det är troligt att det är svenskan som närmas, även om det också finns norska samtalsdeltagare närvarande.

(4) Sidse Babett Knudsen (SBK) och Fredrik Skavlan (FS) talar om internationella genombrott – Utdrag 4

144. SBK: gør det det? a (.) det var bra

I exempel 4 svarar danska Sidse Babett Knudsen den norska programledaren och använder ordet *bra* som skulle kunna komma från både norskan och svenskan. Eftersom ordet uttalas väldigt likt på båda språken, är det svårt att tolka vilket språk Babett Knudsen har valt att närma sig. Hon vänder sig dock till en norsk person, så det är troligt att det är norskan som närmas, även om också svenska samtalsdeltagare närvarar.

(5) Susanne Bier (SB) och Fredrik Skavlan (FS) talar om moralism – Utdrag

5

220. SB: (mt) ((suckar)) jeg **tycker** moralisme er
 221. sådär self righteous o:g en altså .hh
 222. jeg **tycker** det er **lite:** (.) (mt) jeg **tycker**
 223. ik det er generøst (.) jeg **tycker** det er=e:
 224. jeg **tycker** moralisme er lidt fordømmende og

Exempel 5 visar hur den danska deltagaren Susanne Bier använder de svenska orden *tycker* och *lite* när hon pratar med den norska programledaren. Ordet *tycker* återkommer med hög frekvens i exemplet ovan, och används flitigt av Bier i hela utdrag 5. *Tycker* är en vanlig diskursmarkör i svenskan (Karlsson 2006), vilket även *lite* är (Wirdenäs & Norrby 2002).

Exempel 1–5 ovan visar alltså situationer då samtalsdeltagare använder sig av ordbyten för att närma sig en annan samtalsdeltagares språk. I samtliga utdrag återfinns exempel på ordbyten och det är den vanligaste formen av språknärmande i mitt material. Det finns exempel på användning av ord från det språk som talas av den deltagare som talaren för tillfället vänder sig till (ex. 1), men också på användning av ord från språk som talas av en annan deltagare än den talaren vänder sig till (ex. 2 & 5). I vissa fall används ordbyten där det valda ordet finns i två av de andra samtalsdeltagarnas språk (ex. 3 & 4). Om inte uttalet avgör vilket språk det rör sig om, är det svårt att bedöma. Talaren kan antingen ha valt att närma sig det språk som talas av den deltagare som för tillfället svaras eller tilltalas, eller en annan samtalsdeltagares språk. Det skulle också kunna vara så att talaren medvetet valt att närma sig båda språken.

Det finns även exempel på när ord från en annan samtalsdeltagares språk används som diskursmarkör (ex. 5). Eftersom det i detta exempel är en svensk diskursmarkör som återkommer flera gånger, kan man säga att det färgar hela yttrandet och ger ett svenskt avtryck, även om det främst är danska som talas.

5.1.2. *Ordbyten där morfem från modersmålet används*

Nedan presenteras exempel från materialet där samtalsdeltagare använder ord från någon av de andra deltagarnas språk, men behåller morfem från sitt eget modersmål, i form av suffix.

- (6) Susanne Bier (SB) och Fredrik Skavlan (FS) talar om moralism – Utdrag 5

227. SB: og man får være generøs

228. og man får låte folk være olike

På rad 228 i exempel 6 använder sig den danska deltagaren Susanne Bier av det svenska ordet *låta*. Hon behåller dock den danska *e*-ändelsen istället för att använda den svenska *a*-ändelsen. På samma sätt använder hon också det svenska ordet *olika*, som då blir till *olike*. Här skulle det i och för sig kunna tänkas att det istället är det norska ordet *ulike* som används, men genom hela utdrag 5 verkar det vara det svenska språket som är Biers ackommodationsresurs, så det är troligt att det även här är svenskan hon väljer att närma sig. Sättet hon uttalar ordet på, med ett svenskt *o*-ljud i början, tyder också på att det är svenskan som närmas. Ordet *ulige* finns i danskan, men har inte samma betydelse som det svenska *olika*, som används ovan (DDO [www])¹.

- (7) Susanne Bier (SB) och Fredrik Skavlan (FS) talar om ett brev som Bier fått – Utdrag 5

50. SB: .hh du får inte åbne det nu fordi du kommer

51. at gråte .hh og jeg vil inte åte middag med dig

52. om du sidder og gråter

På rad 51 i exempel 7 använder den danska deltagaren Susanne Bier två ord, som inte är danska: *gråte* och *åte*. *Gråte* är det norska ordet för *gråta* (Bokmålsordboka &

¹ I danskan används ordet *ulige* mer som antonym till *jæmlig*, eller *jæmn*, likt svenskans *ojæmlig* och *udda*. Svenskans *olika* skulle översättas som *forskellige*.

Nynorskordboka [www]), så man skulle kunna tänka sig att Bier här närmar sig det norska språket, genom att använda ett norskt ord, likt exemplen i 5.1.1., men eftersom svenskan verkar vara hennes främsta ackommodationsresurs (jfr ex.beskr. 6), kan tänkas att det även här är det svenska språket hon försöker närma sig, genom det svenska ordet *gråta*. Hon använder sig dock av den danska *e*-ändelsen, istället för den svenska *a*-ändelsen. På samma rad i exemplet använder Bier också det svenska ordet *äta*, men behåller den danska *e*-ändelsen istället för att använda den svenska *a*-ändelsen. Återigen kan det också tänkas att det rör sig om ett norskt ord, *ete*, men med tanke på samma argument som ovan, och att *spise* är den vardagliga norska varianten för ordet *äta* (Bokmålsordboka & Nynorskordboka [www]), kan man anta att det är svenskan som närmas även här. Ordformen *æde* finns i danskan, men har inte samma betydelse som det svenska *äta* (DDO [www])².

- (8) Fredrik Skavlan (FS) och Alex Schulman (AIS) talar om en krönika –
Utdrag 2

325. FS: du hade=en en en=e e=s- e s- e en spalte
326. en **krönike** i Aftonblade som du e e la ner

Exempel 8 visar hur den norska programledaren använder det svenska ordet *krönika* när han tilltalar en svensk samtalsdeltagare. Han använder dock den norska *e*-ändelsen istället för den svenska *a*-ändelsen. Norskan innehåller ordformen *krønike*, men betydelsen är inte den samma som svenskans, som används i exemplet ovan (Bokmålsordboka & Nynorskordboka [www])³.

- (9) Agnes Wold (AW) och Fredrik Skavlan (FS) talar om bakterier – Utdrag
1
25. AW: <när vi> inte har **vaskat** oss: å inte duschat på
26. länge då e de lite bakterier;

² I danskan används *æde* främst när man talar om djur som äter. Används ordet när man talar om människor, motsvarar det mer svenskans *frossa*. Svenskans *äta* blir *spise* på danska.

³ Det norska *krønike* används för att beskriva en kronologisk historieframställning, främst från medeltiden. Svenskans *krönika* blir *kronikk* på norska.

I exempel 9 använder den svenska deltagaren Agnes Wold det norska ordet *vasket*, men byter ut den norska ändelsen *-et* mot den svenska *-at*. Ordformen *vaskat* finns i svenskan och har samma betydelse som på norska (Bokmålsordboka & Nynorskordboka [www]), men det skulle högst osannolikt användas om exemplet ovan hade skett i kommunikation med enbart svenskar, då synonymen *tvättat* är betydligt vanligare. Detta tyder på att det är det norska ordet som används här.

I exempel 6–9 används alltså ordbyten där suffix från modersmålet behålls. Orden *låte* från exempel 6 och *gråte* från exempel 7 uttalas av samma danska deltagare, och är båda svenska ord som heter andra saker på danska (*lade* och *græde*); *gråte* skulle även kunna vara norska. Orden på de olika språken är dock uppenbart nära besläktade. *Olike* från exempel 6, *åte* från exempel 7, *krønike* från exempel 8 och *vaskat* från exempel 9 finns alla i modersmålen hos de samtalsdeltagare som uttalar dem, men har då en annorlunda betydelse än den som används i exemplen, alternativt att de används mycket sällan i modersmålet. I exemplen ovan används alltså ordbyten där morfem från modersmålet behålls, enbart när ordformen eller en liknande ordform finns även i modersmålet.

5.1.3. *Uttal*

Nedan presenteras exempel som visar när samtalsdeltagare uttalar ord på någon av sina samtalspartners språk. I alla exempel finns de utvalda orden i båda språken.

(10) Nikolaj Coster Waldau (NCW) och Alex Schulman (AIS) talar om sociala medier – Utdrag 2

253. NCW: [okej men men] (det forstår) jeg forstår

254. det men varför gør du det asså hvad er det du

255. du vil have

I exempel 10 kan man se hur den danska Nikolaj Coster Waldau uttalar orden *gør* och *du* på svenska. Han uttalar alltså ett svenskt *j*-ljud i början av ordet *gør* istället för ett *g*-ljud som i danskan. Ordet *du* uttalas med svenskt *u*, istället för danskt som låter mer som det svenska uttalet av *o*. Man skulle också kunna tänka sig att båda dessa ord uttalas på norska, då det uttalet av orden är mycket likt det svenska. Coster Waldau

riktar sig dock mot en svensk när han uttalar orden och det är därför troligt att det är svenskan som närmas.

(11) Susanne Bier (SB) och Fredrik Skavlan (FS) talar om ett brev som Bier fått – Utdrag 5

59. SB: så kom jeg hjem på hotellet og da var det det
60. mest (.) varme og kærlige og positive brev

I exempel 11 visas hur den danska deltagaren Susanne Bier uttalar ordet *kærlige* på svenska. Hon använder sig alltså av det svenska *tj*-ljudet i början av ordet, istället för *k*-ljudet som används i danskan. Hon uttalar också bokstaven *g* ganska tydligt, vilken inte hörs alls i det danska uttalet av ordet (DDO [www]). Man skulle även kunna se detta som att hon uttalar ordet på norska, då det norska uttalet av ordet är mycket likt det svenska, men eftersom det är svenskan som Bier anpassar sig mest till genom hela utdrag 5 (jfr ex.beskr. 6), är det troligt att det är svenskan som närmas även här.

(12) Susanne Bier (SB) och Fredrik Skavlan (FS) talar om Biers föräldrar – Utdrag 5

151. SB: og sen boede dom i København indtil .hh at
152. tyskerne begyndte at arrestere jøderne i
153. København

Exempel 12 visar hur danska Susanne Bier, både på rad 151 och 153, uttalar en del av ordet *København* på svenska. Hon använder det svenska *tj*-ljudet i början av ordet, istället för *k*-ljudet som används i det danska uttalet av ordet (DDO [www]). Resten av ordet uttalas dock på danska. Likt tidigare exempel, skulle detta även kunna vara ett norskt uttal, men troligtvis är det svenska det rör sig om, eftersom svenskan är det språk som Bier anpassar sig mest till (jfr ex.beskr. 6).

Exempel 10–12 visar alltså situationer där samtalsdeltagare väljer att uttala hela eller delar av ord på en annan samtalsdeltagares språk. I alla exemplen gäller det ord som finns i både samtalsdeltagarens modersmål, och det språk den väljer att uttala ordet på, men i exempel 11, där det utvalda ordet är *kærlige* (sv. *kärliga*), finns ett annat vanligare svenskt ord med samma betydelse, *kärleksfulla*.

5.1.4. Språkbyte

Nedan följer två exempel på när samtalsdeltagare gör försök till att helt byta till sin samtalspartners språk.

(13) Jason Diakité (JD) och Sidse Babett Knudsen (SBK) talar om att tala olika språk – Utdrag 4

207. JD: =om jeg skal pr ve [  snakke dansk så tänker jeg
208. nog på svensk] e [det vil jeg tro]

I exempel 13 använder svenska Jason Diakité danska ord och uttalar två meningar på danska när han tilltalar en dansk samtalsdeltagare. Undantaget är det svenska ordet *nog* som används istället för den danska motsvarigheten *nok*. *Nog*  r en vanlig diskursmarkör i svenskan (Karlsson 2006), vilket skulle kunna vara anledningen till att det  r just det ordet som uttalas på svenska.

(14) Sidse Babett Knudsen (SBK) och Jason Diakité (JD) talar om att tala olika språk – Utdrag 4

197. JD: försöker du (.) tänka på de språket
198. [(.) som du ska] tala
199. SBK: [.hh] [ja ja försöker tänka på de
200. språket som ja ska tala]
201. JD: ja [ja ja ja ((skrattar))]
202. SBK: [ja  : n r ja g r de ja:=a]
203. ((applåder))
204. SBK: [de gå:r ja] ((imiterar skånsk dialekt))

Exempel 14 visar hur danska Sidse Babett Knudsen säger ett par meningar på svenska och på rad 204 imiterar hon dessutom den skånska dialekt som hennes samtalspartner Jason Diakité talar.

Dessa två exempel kommer båda från utdrag 4, och de  r några av mycket få exempel på språkbyten från mitt material. De förekommer också på samma ställe i utdraget, när deltagarna diskuterar just det att tala på olika språk och det  r en mycket

skämtsam stämning, vilket bland annat Babett Knudsens imitation av Diakités skånska dialekt tyder på.

5.1.5. *Sammanfattning*

Det finns alltså en hel del exempel på språknärmanden i form av ordbyten, förändring i uttal, eller hela språkbyten i mitt material. Vanligast förekommande är ordbyten, medan förändring i uttal och hela språkbyten förekommer mer sällan. Hela språkbyten är den typ av språknärmande som är minst förekommande i mitt material. Vid ordbyten eller förändring i uttal, är det inte alltid självklart vilket språk det är som närmas, eftersom de skandinaviska språken är mycket lika och samma ordform kan finnas på flera språk. Troligast är att det valda språket är det som talas av den samtalsdeltagare talaren för tillfället vänder sig till, men det är även möjligt att någon annan samtalsdeltagares språk valts.

5.2. Interaktionella resurser

I följande exempel ligger fokus på vad som händer i samspelet mellan deltagarna under den framväxande sekvensen. Exempelen visar vilka interaktionella resurser som används och de är uppdelade i kategorierna *Upprepningar* och *Reparationer*, som båda är kända resurser inom CA (jfr 4.1.1.).

5.2.1. *Upprepningar*

Nedan presenteras exempel, där någon av samtalsdeltagarna närmar sig sin samtalspartners språk genom att upprepa delar av vad den andre just sagt.

(15) Fredrik Skavlan (FS) och Susanne Bier (SB) talar om Biers föräldrar –

Utdrag 5

174. FS: de de gikk bra med dine foreldre de kom

175. tilbake til København

176. SB: ja dom j- men det gik bra .hh mine foreldre

177. kom tilbage og min og min min da min

I exempel 15 kan man se hur den norska programledaren ställer en fråga till danska Susanne Bier och använder det norska ordet *bra*. När Bier svarar använder hon också detta ord, trots att det inte finns i danskan. Hon upprepar hela frasen *de gikk bra*, men de första två orden uttalas på danska. Det är alltså upprepning på en verbal nivå. Man skulle kunna argumentera för att det är svenskan som Bier väljer att närma sig istället för norskan, eftersom det främst är det svenska språket hon anpassar sig till i utdrag 5 (jfr ex.beskr. 6). Det är dock en norsk person som hon upprepar ordet från, så man kan inte säkert veta vilket språk hon valt.

(16) Fredrik Skavlan (FS) och Sidse Babett Knudsen (SBK) talar om
framtidsplaner – Utdrag 4

316. FS: m (.) tenker du å gjøre noe i=e Norge

317. eller Sverige

318. SBK: .hh ja de tenker ja↑

319. FS: du gjør de ja du [snakker bra norsk å]

Exempel 16 visar hur danska Sidse Babett Knudsen svarar jakande på Fredrik Skavlans norska fråga genom att dels upprepa ett av hans ord, *tenker*, och dels imitera hans norska intonation. Detta är alltså ett exempel på en upprepning på både verbal och icke-verbal nivå.

(17) Jason Diakité (JD) och Sidse Babett Knudsen (SBK) talar om att tala olika
språk – Utdrag 4

197. JD: försöker du (.) tänka på de språket

198. [(.) som du ska] tala

199. SBK: [.hh] ja ja försöker tänka på de

200. språket som ja ska tala

201. JD: ja [ja ja ja ((skrattar))]

202. SBK: [ja å: när ja gör de ja:=a]

203. ((applåder))

204. SBK: de gö:r ja ((imiterar skånsk dialekt))

I exempel 17 kan man se hur danska Sidse Babett Knudsens språkbyte i exempel 14, är en typ av upprepning av det som svenska Jason Diakité säger innan. Babett

Knudsen svarar jakande på frågan som Diakité ställt på svenska, genom att använda fraser han precis sagt, och uttala dem på svenska med svensk intonation. Precis som exempel 16,  r detta upprepning på både verbal och icke-verbal nivå. Det  r också en upprepning som blir en del av ett skämt. Diakit s yttrande blir en resurs, som Babett Knudsen använder för att bygga upp ett skämt.

Det finns alltså flera exempel på språknärmanden i form av upprepningar i mitt material. Det förekommer upprepningar på verbal nivå, bestående av ord- eller frasupprepningar, men också på icke-verbal nivå, bestående av imitation av språklig intonation. I alla tre exemplen används upprepningarna för att bekräfta något som samtalspartnern frågat, och i ett av dem  r upprepningen även en del av ett skämt.

5.2.2. *Reparationer*

Nedan följer ett antal exempel där samtalsdeltagarna använder sig av reparation, antingen självinitierad eller annaninitierad (jfr 4.1.1.).

(18) Fredrik Skavlan (FS) och Alex Schulman (AIS) talar om var man sätter gränsen till det privata – Utdrag 2

142. FS: [fo- for nån]

143. setter den ved postk- lådan

144. AIS: ah

I exempel 18 kan man se hur norska Fredrik Skavlan med största sannolikhet är på väg att säga det norska ordet *postkassen*, men efter att han har uttalat *k*-ljudet i början på andra delen av ordet, avbryter han sig själv och väljer istället det svenska ordet *lådan*. Detta  r alltså ett exempel på självinitierad självreparation, där ordet *kassen*  r det potentiella reparabla.

(19) Susanne Bier (SB) och Fredrik Skavlan (FS) talar om Biers Oscarpris – Utdrag 5

08. SB: .hh e:m lige da jeg fik den den aften hvor

09. jeg fik den da l  den (.) på hoved- på kudden

10. ved siden af mig og sov .hh *e:* men den er

Exempel 19 visar hur danska Susanne Bier avbryter sig själv mitt i ett ord som förmodligen hade blivit det danska *hovedpuden*. Efter avbrottet väjer hon istället det svenska ordet *kudden*. Precis som exempel 18, är detta ett exempel på självinitierad självreparation, och här är det danska *puden* som är det potentiella reparabla.

(20) Fredrik Skavlan (FS) och Sidse Babett Knudsen (SBK) talar om dubbning

– Utdrag 3

197. FS: jo men da e det finns sikkert noen som har

198. som job å [gjøre]=

199. SBK: [ja]

200. FS: =å lave din stemme [i i]=

201. SBK: [ja] ja

I exempel 20 finns ytterligare ett exempel på självinitierad självreparation. I ett samtal med en dansk deltagare, använder norska Fredrik Skavlan det norska ordet *gjøre* på rad 198, men ersätter det med det danska *lave* på rad 200. Här är alltså *gjøre* det potentiella reparabla, trots att ordet även har den danska motsvarigheten *gøre*.

(21) Sidse Babett Knudsen (SBK), Jason Diakité (JD) och Fredrik Skavlan

(FS) talar om en filminspelning – Utdrag 4

60. SBK: å så så jeg godt at det lå en hel masse puder

61. på gulvet altså kuddar e[p]ud[er ja]e:m=

62. JD: [m]

63. FS: [ja ja puter ja]

64. SBK: =(mt) (.) og=e: og så sagde T- e T- e

Även exempel 21 visar en situation med självinitierad självreparation, men även självinitierad annanreparation uppstår. Danska Sidse Babett Knudsen initierar reparation genom ordsökning på rad 61. Hon har precis uttalat det danska ordet *puder* på rad 60, men ersätter det och reparerar med den svenska motsvarigheten *kuddar* på rad 61. Svenska Jason Diakité ger en kvittering på reparationen på rad 62 och bekräftar att han har förstått ordet, men Babett Knudsen fortsätter genom att uttala tvekljud innan hon upprepar det danska ordet igen. Hon försöker samtidigt förklara ordet med gester och pekar tillslut på en kudde i en stol bredvid. Den norska programledaren

(23) Nikolaj Coster Waldau (NCW), Amanda Schulman (AmS) och Alex Schulman (ALS) talar om sociala medier – Utdrag 2

445. NCW: når man altså fordi I I publicerer så
 446. veldig veldig mycke (.) er man i stand til
 447. å bare være til stede uden hele tiden at have en
 448. lille tanke på om (.) de her (x) kunne bruges (1,0)
 449. om den her situation kan jeg bruge den til (.)
 450. [til en podcast .hh er det muligt bare å være]=
 451. AmS: [ja men så e=re=ju asså om man tänker på]
 452. NCW: =[fuldstændig] (.) [til]stede uden å have den der
 453. ALS: [jaha] [(de:)]
 454. nämen att att man ha:r att man tänker på innehåll
 455. till sin[a[]]kanaler de gör man ju=hela tiden=
 456. NCW: [a]
 457. AmS: [a]
 458. ALS: =ja[(.) [men ja tänkte (.)] a]

I exempel 23 sker en självinitierad självreparation på rad 449, efter att svar uteblivit på frågan som danska Nikolaj Coster Waldau ställt precis innan. Efter en sekundlång paus i slutet på rad 448, bestämmer sig Coster Waldau för att formulera om sin fråga. Även denna gång talar han danska. Amanda Schulman bekräftar sedan på rad 451 att hon har förstått genom att börja svara på frågan. Coster Waldau fortsätter dock förklara tills han även får svar från Alex Schulman.

(24) Fredrik Skavlan (FS) och Amanda Schulman (AmS) talar om var man sätter gränsen till det privata – Utdrag 2

156. FS: hva=e=re- hva e reglene hva e reglene deres da?
 157. AmS: för=oss?
 158. FS: a
 159. AmS: .hh [e:]

Exempel 24 visar en annaninitierad annanreparation med hjälp av en kontrollfråga. Norska Fredrik Skavlan frågar svenska Amanda Schulman om vad som är deras regler. Han använder sig av det norska ordet för *era*, alltså *deres* och Schulman initierar reparationen och reparerar på rad 157, genom att kontrollera om hon förstått.

Skavlan ger en kvittering på reparationen på rad 158 och samtalet kan gå vidare. Det är alltså *deres* som är det reparabla i det här exemplet.

(25) Fredrik Skavlan (FS) och Amanda Schulman (AmS) talar om var man sätter gränsen till det privata – Utdrag 2

164. FS: [(nämen vi har sett] mange)
 165. de=e mange bilder av deres barn?
 166. AmS: av av våra↑ barn
 167. FS: ja?
 168. AmS: äh vi: vi har ju lite: e knasiga

Exempel 25 visar ytterligare en annaninitierad annanreparation med hjälp av en kontrollfråga. Deltagarna är desamma som i exempel 24 och även denna gång är det norska ordet *deres* det reparabla. Skavlan använder ordet när han berättar att han sett många bilder på Schulmans barn. Schulman kontrollerar om hon förstått och reparerar genom att ställa en kontrollfråga på rad 166. Skavlan ger sedan en kvittering på reparationen på rad 167, så att samtalet kan fortsätta.

Även exempel 23 visar en typ av annaninitierad annanreparation med hjälp av kontrollfråga. Exempel 23 upprepas nedan som exempel 26.

(26) Nikolaj Coster Waldau (NCW), Amanda Schulman (AmS) och Alex Schulman (AIS) talar om sociala medier – Utdrag 2

445. NCW: når man altså fordi I I publicerer så
 446. veldig veldig mycke (.) er man i stand til
 447. å bare være til stede uden hele tiden at have en
 448. lille tanke på om (.) de her (x) kunne bruges (1,0)
 449. om den her situation kan jeg bruge den til (.)
 450. [til en podcast .hh er det muligt bare å være]=
 451. AmS: [ja men så e=re=ju asså om man tänker på]
 452. NCW: =[fuldstændig] (.) [til]stede uden å have den der
 453. Als: [jaha] [(de:)]
 454. nämen att att man ha:r att man tänker på innehåll
 455. till sin[a[]]kanaler de gör man ju=hela tiden=
 456. NCW: [a]
 457. AmS: [a]

På rad 454 formulerar Alex Schulman en slags kontrollfråga för att ta reda på om han förstått det som Coster Waldau frågat precis innan, och fullbordar därmed reparationssekvensen som beskrivs i exempel 23. Coster Waldau och Amanda Schulman flikar in på rad 456 och 457 med kvitteringar på reparationen och bekräftar att Alex Schulman har förstått frågan, som då kan besvaras.

Reparationer är alltså vanligt förekommande i mitt material, både självinitierade och annaninitierade. I vissa fall finns enbart en potentiell reparabel, som självrepareras innan man är säker på om den skapar problem, vilket är den prefererade reparationen (jfr 4.1.1.). I andra fall uppstår uppenbara problem, som visar sig i form av långa pauser, eller kontrollfrågor. Det kan också ske att en reparation påbörjas, men avvisas på grund av att det egentligen inte finns någon reparabel.

5.2.3. *Sammanfattning*

I samspelet mellan samtalsdeltagarna sker alltså en hel del upprepningar och reparationer. Resultatet av upprepningarna är språknärmanden i form av både ordbyten och intonation. Även reparationerna kan leda till språknärmanden i form av ordbyten, men de kan också lösa problem såsom förståelsesvårigheter, via omformuleringar på det egna språket eller engelska, eller via kontrollfrågor.

6. **Diskussion och slutsatser**

I den interskandinaviska kommunikation som jag har undersökt, finns alltså tydliga exempel på när samtalsdeltagare anpassar sina språk till varandra. Det sker i form av språknärmanden såsom ordbyten, förändring i uttal, eller hela språkbyten, som enligt ackommodationsteorin alla är exempel på konvergens (jfr 3.2.). I mitt material finns få exempel på hela språkbyten, vilket även är fallet i Börestam Uhlmanns undersökning (jfr 3.1.2.). Förändring i uttal, och speciellt ordbyten är betydligt mer vanligt förekommande. Ordbyten återfinns i samtliga av de undersökta utdragen och är den vanligaste typen av språknärmande i mitt material. Anledningen till att

ordbyten förekommer mer än hela språkbyten skulle kunna vara att det helt enkelt är lättare att byta ut enstaka ord, än att helt byta till ett språk man inte behärskar. Exempel på hela språkbyten återfanns dock i två klipp som inte valdes ut till undersökningen på grund av att de innehöll samtalsdeltagare som genom hela samtalen talade ett annat skandinaviskt språk än sitt modersmål (jfr 4.3.1.). I dessa fall rörde det sig alltså om personer som helt behärskade det andra språket.

Mitt material visar exempel på både hela ordbyten (jfr 5.1.1.) och ordbyten där morfem från modersmålet behålls (jfr 5.1.2.). Man skulle kunna tänka sig att det skulle ligga närmare tillhands för en samtalsdeltagare att använda sig av den senare typen, eftersom man på det sättet håller sig närmare sitt modersmål. Det är dock de hela ordbytena som är den typ av ordbyten som visar upp flest exempel i mitt material. En orsak till detta skulle möjligen kunna vara att man när man väl beslutar sig för att konvergera och använda ord från någon annans språk, så vill man kanske göra det fullt ut. Ordbytena där morfem från modersmålet behålls skulle i detta fall kunna ses som något misslyckade försök till hela ordbyten. Detta kan man dock endast spekulera om, då man inte kan veta vad samtalsdeltagarnas avsikter är.

Vid ordbyten eller förändring i uttal är det inte alltid självklart vilket språk en samtalsdeltagare har valt att närma sig. Finns ett ord eller en typ av uttal i båda språken som inte är samtalsdeltagarens modersmål, kan man dock se det som att båda språken närmas, oavsett vilket språk samtalsdeltagaren valt, eftersom talare av båda de andra språken förmodligen kommer få lättare att förstå.

För en av de danska deltagarna i mitt material, Susanne Bier, är svenskan en tydlig ackommodationsresurs. Hon byter till exempel ut många danska ord mot svenska, hon förändrar sitt danska uttal och närmar sig det svenska, och hon använder sig mycket av en svensk diskursmarkör, som lämnar svenska avtryck på hela hennes yttranden. Kanske kan man säga att Bier talar en slags skandinaviska, det blandspråk som nämns av Börestam Uhlmann (jfr 3.1.1.). I utdraget med Bier (utdrag 5) har alltså den svenska live- och tv-publiken en tydlig roll som samtalsdeltagare, i form av lyssnare, eftersom det är dem som Bier anpassar sitt språk till.

Som nämnt ovan, finns alltså många exempel i mitt material, där samtalsdeltagarna anpassar sina språk till varandra i form av konvergens. Däremot har jag inte hittat några tydliga exempel på divergens. En anledning till detta skulle kunna vara att det

ligger i samtalsdeltagarnas intresse att förstå varandra och hålla en god stämning, då samtalet både har en livepublik, och sänds i tv. Att divergera och till exempel betona sin egen språkliga varietet, skulle kunna leda till missförstånd, eftersom en större skillnad mellan deltagarnas språk då kommer uppfattas, men också dålig stämning, eftersom det skulle kunna uppfattas som att samtalsdeltagaren som divergerar, medvetet försvårar kommunikationen. Det sätt på vilket samtalsdeltagarna tydligast anpassar sina språk till varandra, är alltså genom konvergens, främst i form av ordbyten, men också i form av förändring i uttal, eller hela språkbyten.

Det finns även exempel på deltagare i materialet som behåller sitt kommunikativa beteende och alltså inte anpassar sitt språk till de andra samtalsdeltagarna. Svenskarna Alex och Amanda Schulman gör till exempel inga språknärmanden under hela utdraget de medverkar i, trots att de båda talar mycket. Varför just de två inte anpassar sina språk kan vara svårt att veta, men det är intressant att poängtera att de är nära i ålder⁴ med de ungdomar som testades av Delsing och Lundin Åkesson under 2000-talet (jfr 3.1.3.), och som alltså var sämre på grannspråksförståelse än de som testades på 70-talet. Testdeltagarna i undersökningen från 2000-talet var också bättre på engelska än grannspråksförståelse, och den enda gången som engelska förekommer i mitt material är när Skavlan uppmanar Nikolaj Coster Waldau att upprepa sin fråga till just paret Schulman på engelska, då han tror att de inte har förstått hans danska, och förmodar att de har lättare med att förstå engelska. Det är inte möjligt för mig att dra några långtgående slutsatser om detta, eftersom min undersökning behandlar ett förhållandevis litet material. Med tanke på danskans avvikande uttal (jfr 4.3.1.), är det dock troligt att den är ett potentiellt problem i interskandinavisk kommunikation, vilket även stämmer överens med Börestam Uhlmanns slutsatser (jfr 3.1.2.), men också att den av samtalsdeltagarna kan förmodas bli ett problem.

Efter att ha genomfört min undersökning, kan man tydligt se att samtalsdeltagarna i mitt material använder sig av de interaktionella resurserna upprepningar och reparationer, vilket även deltagarna i Börestam Uhlmanns undersökning gör (jfr 3.1.2.). Detta är inget som är speciellt för interskandinavisk kommunikation, utan det

⁴ Alex Schulman är född 1976 (NE [www]) och Amanda Schulman är född 1980 (Wikipedia 2017 [www]).

är resurser som kan användas i många olika typer av kommunikation. Man kan dock se sättet de används på som kännetecken för interskandinavisk kommunikation, åtminstone den som återfinns i mitt material.

Upprepingarna används till exempel till att upprepa ord eller fraser, alternativt intonation, från en annan samtalsdeltagares språk. Detta skulle kunna ses som speciellt för interskandinavisk kommunikation, eller annan typ av semikommunikation (jfr 3.1.1.) där olika språk talas, på det sätt att orden eller intonationen man upprepar kommer från ett annat språk än det man själv talar.

De typer av reparationer som används i den interskandinaviska kommunikationen i mitt material, är bland annat självinitierade självreparationer där en samtalsdeltagare uppfattar ett ord från sitt modersmål, som precis yttrats, eller är på väg att yttras, som en reparabel, och därför ersätter det med ett ord från någon av de andra samtalsdeltagarnas språk. Det finns också exempel där antingen självinitierad eller annaninitierad reparation leder till självreparation där omformulering sker på det egna modersmålet, eller på engelska. Även annaninitierad annanreparation i form av kontrollfrågor sker, där samtalsdeltagare vill försäkra sig om att de förstått vad samtalspartnern sagt innan de kommer med sitt svar. Kännetecknande för interskandinavisk kommunikation, skulle alltså kunna vara att reparera med hjälp av ord som avviker från det egna modersmålet, men istället finns i någon av de andra samtalsdeltagarnas språk. Att ställa kontrollfrågor för att säkerställa att man förstått skulle också kunna känneteckna den interskandinaviska semikommunikationen, eftersom olikheterna mellan språken, som kan ses som 'code noise' (jfr 3.1.1.), kan leda till svårigheter att förstå varandra. Annaninitierad annanreparation, bland annat med hjälp av kontrollfrågor, är även något som Börestam Uhlmann menar är kännetecknande för interskandinavisk kommunikation (jfr 3.1.2.).

Man bör ha i åtanke att mina resultat bygger på ett material bestående av mediesänd interskandinavisk kommunikation, vilket inte kan jämföras med vardaglig interskandinavisk kommunikation, då den mediesända till exempel ofta kan vara redigerad och förskönad (jfr 3.3.). Som framgår av mina exempel, finns dock en hel del situationer i materialet där samtalsdeltagarna har svårigheter med att förstå varandra, vilket tyder på att utdragen inte är redigerade för att försköna

kommunikationens utseende, och man uppfattar heller inga tydliga klipp under utdragens gång.

Något annat som gör att mediasänd och vardaglig kommunikation inte kan jämföras är de egenskaper den mediasända kommunikationen har som masskommunikation. Till skillnad från vardaglig kommunikation mellan ett fåtal samtalsdeltagare, är kommunikationen studerad i denna undersökning en typ av institutionell kommunikation (jfr 4.1.), och har dessutom en stor publik, både i form av en livepublik i studion, och i form av en 'osynlig' publik som ser programmet i tv (jfr 3.3.). Detta påverkar deltagarna i mitt material på det sätt att de inte bara behöver förhålla sig till varandra, utan även till publiken. Eftersom en stor del av publiken är svensk, har de till exempel alltid en svensk samtalsdeltagare att förhålla sig till, även om ingen svensk gäst närvarar, vilket som sagt märks tydligt i utdrag 5 med Susanne Bier.

Eftersom materialet som min undersökning bygger på är förhållandevis litet, är det inte möjligt för mig att dra några större slutsatser som kan sägas gälla allmänt för interskandinavisk kommunikation, vare sig det gäller vardaglig eller mediasänd kommunikation. Syftet med uppsatsen var dock att ta reda på interskandinavisk kommunikation *kan* se ut, och jag har nu redovisat hur den ser ut i det material jag har undersökt, det vill säga fem utdrag med mediasänd interskandinavisk, främst trespråkig, kommunikation. Uppsatsens främsta bidrag är undersökningen av trespråkig interskandinavisk kommunikation.

Som nämnt i uppsatsens inledning, anser jag att mer forskning borde göras inom detta ämne. Med tanke på de förutsättningar under vilka min undersökning genomfördes, skulle det vara mycket intressant att se liknande undersökningar utföras i framtiden, med annorlunda förutsättningar. Det skulle till exempel vara intressant att se resultat av forskning baserad på ett större material, där annan interskandinavisk kommunikation än masskommunikation undersöks, för att kunna dra mer allmänna slutsatser. Man skulle exempelvis kunna samla in material från flerspråkiga skandinaviska arbetsplatser eller studiemiljöer. Kanske kan man med ett annorlunda material även ta reda på vilka skandinaver som anpassar sitt språk mest och om det fortfarande är norrmännen, som Börestam Uhlmann påvisat 1994 (jfr 3.1.2.). Framtiden får utvisa.

7. Litteraturförteckning

- Anward, Jan & Bengt Nordberg (red.) 2005. *Samtal och grammatik. Studier i svenskt samtalsspråk*. Lund: Studentlitteratur.
- Arvidsson, Karin 2012. *Talar Norden med KLUVEN tunga? Drottningen, ministern och alla vi andra om den nordiska språkgemenskapen*. Nordiska ministerrådet.
- Bergman, Gösta 1971. *Likt och olikt i de skandinaviska språken*. 3. uppl. Föreningarna Nordens Förbund. Ystad: Rabén & Sjögren.
- Bokmålsordboka & Nynorskordboka. Språkrådet & Universitetet i Bergen. <<http://ordbok.uib.no>> Hämtat 2018-01-07.
- Braunmüller, Kurt, 2002. Semicommunication and accommodation: observations from the linguistic situation in Scandinavia. I: *International journal of applied linguistics* 12:1, s. 1–23.
- Börestam Uhlmann, Ulla 1991. *Språkmöten och mötesspråk i Norden*. Nordisk språksekretariats rapporter 16. Oslo.
- Börestam Uhlmann, Ulla 1994. *Skandinaver samtalar. Språkliga och interaktionella strategier i samtal mellan danskar, norrmän och svenskar*. (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 38). Uppsala.
- Börestam Uhlmann, Ulla, 1997: Utblick för inblick – några aspekter på grannspråkskommunikation i teori och praktik. I: *Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri* 73, s. 239–254.
- Börestam Uhlmann, Ulla 1999. Om jag då helt enkelt spør... Interskandinaviska samtal i etermedia. I: *Svenskans beskrivning* 23, s. 38–47. Lund: Lund University Press.
- Couper-Kuhlen, Elizabeth 1996. The prosody of repetition: on quoting and mimicry. I: Couper-Kuhlen, Elizabeth & Margret Selting (red.), *Prosody in conversation. Interactional studies*, s. 366-405. Cambridge: Cambridge University Press.
- DDO = Den Danske Ordbog. Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. <<http://ordnet.dk/ddo>> Hämtat 2018-01-07.

- Delsing, Lars-Olof & Katarina Lundin Åkesson 2005. *Håller språket ihop Norden? En forskningsrapport om ungdomars förståelse av danska, svenska och norska*. TemaNord 2005:573. Köpenhamn.
- Giles, Howard & Nikolas Coupland 1991. *Language: Contexts and Consequences*. Milton Keynes: Open University Press.
- Griffin, Em, Andrew Ledbetter & Glenn Sparks 2014. *A first look at communication theory*. 9 uppl. New York: McGraw-Hill Education.
- Haugen, Einar 1972. Semicommunication: The language gap in Scandinavia. I: *The Ecology of Language. Essays by Einar Haugen. Selected and introduced by Anwar S. Dil*, s. 215–236. Stanford: Stanford University Press.
- Have, Paul ten 1999. *Doing conversation analysis*. London: SAGE Publications.
- Hockett, Charles F. 1958. *A course in modern linguistics*. New York: The Macmillan Company.
- Hutchby, Ian 2006. *Media Talk*. Maidenhead: Open University Press.
- Hvitfeldt, Håkan 1988. Om den journalistiska formens betydelse. I: Carlsson, Ulla (red.), *Forskning om journalistik*. Nordicom-nytt/Sverige 1988/4, s. 107–131. Göteborg: Nordiska Dokumentationscentralen för Masskommunikationsforskning.
- IMDb = Internet Movie Database. *Skavlan*. <<http://www.imdb.com/title/tt1366792/>> Hämtat 2018-01-07.
- Karker, Allan 1976. Nordisk retskrivning – den ideale fordring. *Sprog i Norden 1976. Årsskrift for de nordiske sprognævn*. Köpenhamn: Dansk Sprognævn.
- Karlsson, Susanna 2006. *Positioneringsfraser i interaktion. Syntax, prosodi och funktion*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Lindgren, Birgitta & Anitha Havaas 2012. *Snacka skandinaviska*. Stockholm: Producta.
- Maurud, Øivind 1976. *Nabospråksförståelse i Skandinavien. En undersøkelse om gjensidig forståelse av tale- og skriftspråk i Danmark, Norge og Sverige*. (Nordisk utredningsserie 1976:13.) Stockholm: Nordiska rådet.
- NE = Nationalencyklopedin. *Alex Schulman*. <<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/alex-schulman>> Hämtat 2018-01-07.

- Norrby, Catrin 2014. *Samtalsanalys – så gör vi när vi pratar med varandra*. Lund: Studentlitteratur.
- NRK = Norsk Rikskringkasting. *Skavlan*. <<https://tv.nrk.no/serie/skavlan>> Hämtat 2018-01-07.
- Ridell, Karin 2008. *Dansk-svenska samtal i praktiken: Språklig interaktion och ackommodation mellan äldre och vårdpersonal i Öresundsregionen*. (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 76.) Uppsala.
- Sacks, Harvey, Emmanuel A. Schegloff & Gail Jefferson 1974. A simplest systematics for the organization of turn-taking for conversation. I: *Language* 50:4, s. 696–735.
- Shepard, Carolyn A., Howard Giles & Beth A. Le Poire 2001. Communication Accommodation Theory. I: Robinson, W. Peter & Howard Giles (red.), *The new handbook of language and social psychology*, s. 33–56. Chichester: Wiley.
- Skavlan.com. *Om Skavlan*. <<https://skavlan.com/se/om-programmet>> Hämtat 2018-01-07.
- Stivers, Tanya 2005. Modified Repeats: One method for asserting primary rights from second position. I: *Research on language and social interaction* 38:2, 131–158. Lawrence Erlbaum Associates Inc.
- Wikipedia 2017. *Amanda Schulman*. <https://sv.wikipedia.org/wiki/Amanda_Schulman> Hämtat 2018-01-07.
- Wirdeñäs, Karolina & Catrin Norrby 2002. En diskurspartikel i vardande? Lite om lite. I: *Språk och Stil* 2001:11, s. 211–234. Uppsala.

Transkriptionsnyckel, efter Anward och Nordberg (2005).

m <u>e</u> n	emfas (vanligen märkt på vokal i betonad stavelse)
MEN	tal med hög volym
+men+	starkare tal än i omgivande tal
°men°	tystare tal än i omgivande tal
>men<	snabbare tal än i omgivande tal
<men>	långsammare tal än i omgivande tal
men	tal med skratt i rösten
hh	utandning
.hh	inandning
(mt)	smackande ljud
.ja	ordet sägs på inandning
#men#	knarrig röst
[överlappning inleds
]	överlappning slutar
[[samtidigt inledda yttranden
=	repliker hakas på varandra utan hörbar paus/ repliken fortsätter på en annan rad
-	plötsligt avbrott eller stamning
:	förlängt ljud
(.)	en mikropaus
(1,5)	en paus uttryckt i sekunder
(men)	transkriptionen är osäker
(Erik)	talarens identitet är osäker
(xxx)	ej uppfattbart
((skratt))	transkriberarens kommentarer
.	fallande ton
,	fortsättningston

;	listintonation
?	stigande ton
˘	svagt stigande ton
↑	tydligt stigande ton
↓	tydligt fallande ton

Utdragen från talkshowen Skavlan, som ligger till grund för undersökningen

Nr.	Sändningsdatum	Deltagare (kod i transkription) + talat språk	Länk
1	16/02/05	Fredrik Skavlan (FS) – norska Agnes Wold (AW) – svenska Kristofer Hivju (KH) – norska Jakob Oftebro (JO) – norska Anna Mannheimer (AM) - svenska	https://www.youtube.com/watch?v=39WdAx50Lnc&t=8s
2	13/04/05	Fredrik Skavlan (FS) – norska Amanda Schulman (AmS) – svenska Alex Schulman (AIS) – svenska Nikolaj Coster Waldau (NCW) – danska	https://www.youtube.com/watch?v=zQH-MpgHPe8
3	13/03/15	Fredrik Skavlan (FS) – norska Sidse Babett Knudsen (SBK) - danska	https://www.youtube.com/watch?v=u-97qrVVnpY&t=1s
4	16/11/04	Fredrik Skavlan (FS) – norska Sidse Babett Knudsen (SBK) – danska Jason Diakité (JD) – svenska	https://www.youtube.com/watch?v=MAbFkzYMa1o&t=156s
5	16/02/26	Fredrik Skavlan (FS) – norska Susanne Bier (SB) – danska	https://gul.gu.se/courseId/79320/node.do?id=40044310&ts=1515348929813&u=-393312774